

II. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОЇ ДУМКИ В КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

УДК 911.3

Олійник Я.Б., чл.-кор. НАПН України, д.е.н., проф.
Степаненко А.В., д.г.н., проф.
*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Ключові слова: історія, кафедра економічної та соціальної географії, Київський університет імені Тараса Шевченка

Кафедра економічної та соціальної географії є провідною в Україні кафедрою суспільно-географічної підготовки фахівців із спеціальності «економічна та соціальна географія» (спеціалізації – управління розвитком регіону і розвиток продуктивних сил та регіональна економіка). Вона проводить навчально-виховну і методичну діяльність та здійснює наукову роботу із спеціальності «економічна та соціальна географія».

Історія кафедри бере початок з часу виникнення університету. Ще у дореволюційний період в університеті економічна географія викладалась як загальноосвітня дисципліна для студентів гуманітарних факультетів (економістів, істориків, філософів та філологів). Першим викладачем географії (в тому числі і економічної) був відомий історик В. Антонович, який у 1917 р. почав викладати цю дисципліну українською мовою. На 20-ті роки припадає вихід у світ перших підручників з економічної географії України К. Воблого, В. Садовського та Я. Пілецького.

У 1920–30-х роках основним викладачем економічної географії у Київському університеті був А. Синявський (1866–1951). Він вивчав зовнішні торговельні зв'язки України зі Сходом, зокрема з Єгиптом, та методологічні проблеми економічної географії.

Свій родовід кафедра веде з 1933 р., коли була організована окрема кафедра економічної географії у складі геолого-географічного факультету відомим тоді економістом, статистиком і економіко-географом, академіком К. Воблим (1876–1947). Поява кафедри зумовлена розвитком системи географічних наук і запитам з боку різних установ про необхідність ефективного вирішення проблем господарського освоєння території нашої країни. В завдання кафедри входив випуск фахівців – економіко-географів, здатних вирішувати завдання територіальної організації суспільства на основі теорії раціонального розміщення продуктивних сил і розселення. Він завідував кафедрою до 1947 року. В 1934–1937 рр. вчений опублікував понад 20 статей, які були присвячені корисним копалинам республіки, їх розробці, економіці і розміщенню. В 1940–1947 рр. К. Воблий публікує серію статей і нарисів з економічної географії України, Криму, окремих районів і міст.

У довоєнні роки разом з К. Воблим на кафедрі працювали доценти К. Пяртлі і В. Поданчук. У 1936 р. після закінчення аспірантури географічного факультету Одеського університету на кафедру прийшов І. Мукомель (працював у 1936–1941 та 1945–1959 рр.). У 1938–1941 рр. він був деканом географічного факультету. Це видатний спеціаліст в області географії сільського господарства і економічної географії. І. Мукомель опублікував монографію «Сельскохозяйственные зоны Украинской ССР» (1954) і серію карт з економіки і територіальної організації сільського господарства («Атлас сельского хозяйства Украинской ССР», 1958).

Поліпшилися умови для наукової роботи після організації в університеті НДІ географії. Було розпочато ґрунтовні дослідження м. Києва, вивчені практично всі підприємства міста, розроблена унікальна картотека з його внутрішніх і зовнішніх зв'язків, але зібрані матеріали пропали під час війни. У 1940 р. розпочалась аспірантська підготовка, у 1941 р. на базі кафедри вже була проведена перша наукова конференція з географії сільського господарства України. У цьому ж році була опублікована робота К. Пяртлі з методології і методики економіко-географічних досліджень зарубіжних країн.

У роки війни, коли Київський університет був евакуйований (1941–1943 рр.), кафедра не працювала. Представники старшого покоління продовжували наукову роботу в евакуації. Наприклад, К. Воблий розробив схему розвитку продуктивних сил Башкирії, опублікував ряд робіт з географії України і посібник для наукового працівника «Організація праці наукового працівника» (1943), де розроблені принципи планування науково-дослідної роботи і методики роботи над нею. Ряд випускників кафедри взяли участь у війні (М. Паламарчук, Л. Корецький та ін.). Після повернення університету до визволеного Києва у вересні 1944 р., кафедра поновила свою роботу у складі новоствореного географічного факультету разом із кафедрами фізичної географії та геодезії і картографії.

У після воєнні роки кафедрою економічної географії продовжував керувати К. Воблий, її співробітниками у різні роки були професор Г. Кривченко, доценти К. Пяртлі, І. Мукомель, В. Поданчук, І. Рибачок, Ф. Мачихін, М. Хилюк. У 1950–60 рр. ряд економіко-географічних статей було опубліковано в «Географічному збірнику», що видавався в Київському університеті, а також у збірниках «Географія в школі», «Краєзнавство в школі», «Педагогічні читання в географії», «Вітчизняні географи, мандрівники і мореплавці», що видавалися у УНДІП за редакцією О. Діброви.

У 1947 р., після смерті К. Воблого, кафедру економічної географії очолив доцент К. Пяртлі і продовжував нею завідувати до виходу в 1958 році на пенсію. У 1956–1959 рр. доцентом цієї кафедри працює М. Русаков.

Як у довоєнні, так і в повоєнні роки кафедра щорічно на стаціонарі готувала 15-20 економіко-географів комплексного профілю, які йшли переважно на викладацьку роботу. Підготовка таких фахівців на вечірньому й заочному відділеннях почалася лише в 1949 р. У 1956 р. кафедра економічної географії розширилася за рахунок залучення викладачів економічної географії

Київського педагогічного інституту - доцента О. Діброва, к.геогр.н. А. Смородинцевої, ст. викл. В. Шийко.

У 1959 р. кафедру очолив О. Діброва, який після захисту докторської дисертації став професором і продовжував керувати нею до кінця свого життя (1973 р.).

У 1960–70-х роки все більше економіко-географів направлялося до науково-дослідних і господарсько-планових установ. За ці роки кафедрою було видано ряд навчальних і навчально-методичних посібників, зокрема з економічної географії зарубіжних країн (К. Пяртлі і М. Розенберг), методики викладання економічної географії (В. Поданчук). Під його керівництвом проводилось комплексне економіко-географічне вивчення Київської, Черкаської, Житомирської і Чернігівської областей. Одним із важливих наукових досліджень О. Діброва стала розроблена ним сітка економіко-географічних районів України, яка характеризувалась обґрунтованістю і врахуванням природно-історичних особливостей в порівнянні з іншими схемами районування республіки. Найважливішою роботою О. Діброва є “Географія Української РСР” – фундаментальний посібник для студентів географічних факультетів університетів і педінститутів України (1954, 1958 і 1982), а також стабільний підручник “Географія Української РСР” для середньої школи, який витримав 11 видань і перекладений на російську, польську, угорську і румунську мови. О. Діброва був ініціатором ряду видань і їх редактором, також автором ряду статей, опублікованих у збірниках. Він був одним із редакторів “Атласа Украинской ССР и Молдавской ССР” (1961), атласа “География Киевской области” (1962), учбових настільних карт по Україні і окремих областях.

У 1953–1964 рр. за редакцією О. Діброва вийшло в світ декілька збірників Українського географічного товариства з економіко-географічної проблематики, а з 1966 р. почав виходити міжвідомчий науковий збірник «Экономическая география». Під його керівництвом вийшло 15 таких випусків. У 1944–1947 рр. О. Діброва – директор науково-дослідного інституту географії при Київському університеті. Під керівництвом проф. О. Діброва розгорнулася підготовка аспірантів. Після захисту кандидатських дисертацій співробітниками кафедри стали М. Пістун, Є. Шипович, Г. Станкевич, В. Юрківський, дещо пізніше С. Мохначук. У 70-ті роки її склад поповнився кандидатами наук – Б. Яценком, С. Іщуком, Д. Стеченком, М. Мижегою. Сумісниками й погодинниками у різні роки працювали Д. Богорад, Ю. Пітюренко, С. Майліс, Л. Корецький, П. Волобой, Ф. Заставний, дещо пізніше В. Поповкін.

Після смерті у 1973 р. проф. О. Діброва в.о. зав. каф. були доц. С. Мохначук (1973–1974 рр.) і доц. В. Юрківський (1975 р.), а з жовтня 1975 р. до грудня 1998 р. нею завідував М. Пістун, який у 1975 р. захистив докторську дисертацію, а в 1977 р. став професором. У 1975–1979 рр. професором кафедри за сумісництвом працював академік АН УРСР М. Паламарчук. У 1978 р. асистентом кафедри став к.геогр.н. О. Паламарчук, який згодом перейшов працювати у Інститут географії НАН України.

У цьому складі кафедра почала розробляти нові спеціальні курси прикладної орієнтації з територіального планування (Д. Стеченко), районних планувань та містобудівництва (А. Станіславський, М. Мижега), географії промисловості (С. Іщук), географії сільського господарства (М. Пістун), географії населення і розселення (С. Мохначук), географії сфери обслуговування (В. Юрківський), географії праці (О. Єгоров), теоретичних проблем економічної географії і основ наукових досліджень (М. Пістун). Посилилися зв'язки кафедри з плановими органами та закладами районного планування і містобудування.

Починаючи з 1965 р., стали проводитися систематичні експедиційні дослідження ТВК областей, розпочалося виконання держбюджетних та господарсько-договірних робіт. Все це дало можливість кафедрі скласти нову модель прикладної підготовки економіко-географів, яка почала реалізуватися в 1972/1973 навчальних роках. Випускники переважно йшли на роботу до установ з районного планування, містобудування і територіального планування. Водночас продовжувалася підготовка вчителів географії для середніх шкіл і середніх спеціальних навчальних закладів. З цією метою була посилена загальногеографічна підготовка, розширені курси педагогіки і психології, методики викладання географії, продовжувалося проведення педагогічної та навчально-маршрутної практик.

Виробничі практики студентів на III і IV курсах стали проводитися в складі економіко-географічної експедиції, а тематика їх впливала вже з держбюджетних і госпдоговірних наукових тем. Базами виробничих практик стають господарські наукові та проектні установи міста Києва та інших регіонів. На основі вивчення виробничо-територіальних комплексів Житомирської, Чернігівської, Київської та Черкаської областей були видані монографії – “Аграрно-територіальні і агропромислові комплекси Житомирської області” (1972), “Чернігівська область (економіко-географічна характеристика)” (1975), тематичні наукові збірники, присвячені Київській (1969, 1971) і Черкаській (1977) областям. Була розроблена концепція аграрно-територіальних комплексів (М. Пістун), видано навчальний посібник для вчителів “Агропромисловий комплекс сьогодні” (С. Іщук, М. Пістун та Д. Стеченко, 1985). Члени кафедри стали брати активну участь у наукових конференціях в Україні та за її межами.

Як і раніше, велика увага приділялася підготовці навчально-методичної літератури. Доцент І. Рибачок видав навчальний посібник зі “Вступу до економічної географії” (1973), академік М. Паламарчук – навчальний посібник для вчителів і студентів “Економічна географія Української РСР” (1975, 1977) та навчальний посібник для учнів 8 класу “Географія Української РСР”. Співробітниками кафедри видана серія навчальних посібників з економічної географії зарубіжних країн: капіталістичні країни (1975), країни, що розвиваються (1973), соціалістичні країни (1981).

Доцент Є. Шипович видав посібник з “Методики викладання географії” (1981), професор М. Пістун і Г. Колесник посібник “Географія сільського господарства СРСР” (1985). Доопрацьовано і перевидано вузівський

підручник “Географія Української РСР” (1982), а в 1984 р. під егідою кафедри видано посібник “Економічна географія СРСР. Районна частина”.

Продовжились і наукові публікації. Доцент С. Іщук (у співавторстві) видав монографію “Комплексне планування соціально-економічного розвитку міста” (1980). Професор В. Юрківський видав книгу “Економічна географія США” (1978) та навчальний посібник “Географія сфери обслуговування” (1989), доцент Б. Яценко – ряд робіт із економічної географії Японії та інших проблем, а доцент Є. Шипович – монографію “Географія продуктивних сил Української РСР” (1988). Доцент Д. Стеченко видав навчальний посібник “Зовнішньоекономічні зв’язки СРСР” (1982), а згодом на базі розробленого однойменного курсу – навчальний посібник “Комплексне територіальне планування народного господарства” (1988), а потім захистив із цієї проблеми докторську дисертацію.

У 80-ті роки колектив кафедри поповнився науковими співробітниками АН України - П. Масляком та Я. Олійником, а також А. Степаненком, О. Драпівковським (за сумісництвом).

У 80-90-ті роки чітко визначилися два напрямки підготовки економіко-географів: науково-виробничий (прикладний), що виник на базі конкретного соціального замовлення науково-дослідних, планових та проектних органів та їх закладів; науково-педагогічний. Науково-педагогічний напрям забезпечував потреби середньої, середньої спеціальної і вищої освіти у висококваліфікованих вчителів і викладачах географії. На ці десятиріччя припадає поглиблене вивчення прикладних прогнозно-планових проблем господарства Київської області та комплексного економіко-географічного вивчення столиці України - м. Києва і територіальної організації трудових зв’язків у цьому місті.

У 90-х роках окремою стала економіко-географічна спеціальність, що дало змогу поглибити прикладну підготовку. Підставою для цього був процес соціологізації суспільно-географічного знання, запровадження до навчального плану нових дисциплін: соціальної географії, географії внутрішньої і зовнішньої торгівлі, географії праці, основ маркетингу, маркетингової географії, бізнес-планування, рекреаційної географії, управління регіональним розвитком, прогнозування виробничо-географічних систем, фінансів України, господарського права і бухгалтерського обліку, географічної експертизи та практикуму на ЕОМ.

У 90-х роках співробітники кафедри захистили дисертації: доценти П. Масляк, С. Іщук, Я. Олійник - докторські, ас. Н. Провотар, К. Мезенцев та В. Шишацький – кандидатські. З 1991 р. Б. Яценко став завідувачем новоствореної кафедри країнознавства та туризму. У 1995 р. на кафедру географії України перейшов професор П. Масляк, а до складу кафедри економічної та соціальної географії увійшов доц. В. Дорошенко. У 1996 р. кафедру залишив професор Д. Стеченко, замість нього прийнято випускника кафедри, кандидата економічних наук, доц. В. Тьорла, який згодом перейшов на іншу роботу.

Наприкінці 1998 р. завідувачем кафедри став проф. Я. Олійник. Поступово омолоджується і якісно зміцнюється викладацький склад на основі випускників Київського університету. У 2000 р. вийшли на пенсію проф. В. Юрківський і доц. С. Мохначук; ас. Н. Мезенцева (Провотар) отримує вчене звання доцента. Асистентом кафедри стає В. Матвієнко, який у 2001 р. захищає кандидатську дисертацію. У 2002 р. кафедра поповнилась новими асистентами: С. Запотоцьким і В. Паськом, які перейшли на викладацьку роботу з молодших наукових співробітників НДЛ, та асистентом Л. Тиквою.

Відбуваються зміни в якісному складі викладачів: на посади доцентів обрані К. Мезенцев і В. Шишацький (2002 р.), В. Матвієнко (2004 р.), С. Запотоцький і В. Пасько (2007 р.). У 2003 р. захищає кандидатську дисертацію А. Мельничук, який нині працює доцентом кафедри. У 2006 р. кафедра поповнилась асистентом, кандидатом географічних наук О. Трусій. У 2003–2006 рр. в докторантурі навчається і у 2006 р. захищає докторську дисертацію К. Мезенцев, а у 2007 р. обирається на посаду професора. Впродовж 2004–2007 рр. – докторантом був В. Шишацький.

У 2003 р. пішов з життя доц. В. Гуцал, у 2009 р. – доц. В. Шишацький.

У 2010 р. на кафедру прийшов доцент О. Гладкий, який захистив докторську дисертацію. У 2011 р. колектив кафедри поповнився новими викладачами – асистентами, кандидатами географічних наук – О. Дроновою і В. Глибовець, кандидатом економічних наук Ю. Хвесик, яка у 2012 р. стала доктором економічних наук. З 2012 р. доцентом кафедри працює кандидат економічних наук О. Кононенко, асистентом – М. Молочко. На сьогодні навчально-виховну роботу на кафедрі забезпечують 4 професори, доктори наук, 1 доцент, доктор наук, 7 доцентів, кандидатів наук, 3 асистенти, кандидати наук, 2 асистенти без ступеня, 4 навчально-допоміжних працівників. Для викладання окремих прикладних дисциплін залучаються провідні фахівці із науково-дослідницьких та проектних установ на правах сумісництва.

Кафедра здійснює підготовку висококваліфікованих фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалаврів, спеціалістів і магістрів за спеціальністю «Економічна та соціальна географія» (спеціалізація – «Управління розвитком регіону» та «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка»). Із дня заснування кафедра дала дорогу в життя майже 3000 випускникам, які обіймають посади керівників та спеціалістів структурних підрозділів міністерств, відомств, навчальних і науково-дослідних установ і вишів України.

Під керівництвом завідувача кафедри розроблена Концепція географічної освіти в Україні, нові навчальні плани та освітні програми підготовки бакалаврів, спеціалістів і магістрів. На кафедрі відкрита нова спеціалізація підготовки фахівців з розвитку продуктивних сил та регіональної економіки. Викладачі кафедри розробили нові курси: «Географія міст України» (В. Пересекін), «Суспільно-географічне прогнозування» (К. Мезенцев), «Регіональне суспільно-географічне прогнозування» (К. Мезенцев), «Географія праці» (Н. Мезенцева), «Бізнес-планування» (С. Запотоцький),

«Маркетингова географія» (В. Дорошенко), «Проблеми регіональної економіки» (С. Запотоцький), «Регіональна політика» (В. Пасько), «Регіональна політика сталого розвитку» (Я. Олійник), «Теоретичні основи управління розвитком регіону» (А. Степаненко), «Менеджмент розміщення продуктивних сил і регіональної економіки» (О. Драпіковський), «Основи геополітики» (Я. Олійник, А. Степаненко), «Інформаційний менеджмент» (К. Мезенцев), «Менеджмент регіонального розвитку» (О. Кононенко), «Теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки» (Я. Олійник, А. Степаненко), «Регіональна економіка» (Я. Олійник, А. Степаненко),

Кафедра відома своїми науковими та навчально-методичними працями, які впродовж нинішнього століття знайшли відображення у 46 монографіях, 8 підручниках, 37 навчальних посібниках. Основними з них є: Олійник Я.Б. та ін. «Регіональна економіка» (2008); Іщук С.І. «Розміщення продуктивних сил» (2008); Пістун М.Д., Мельничук А.Л. «Сучасні проблеми регіонального розвитку» (2009); Гладкий О.В. «Наукові основи суспільно-географічних досліджень промислових агломерацій» (2009); Олійник Я.Б. Шевчук С.М. «Методологічні основи розвитку суспільної географії в Україні у ХХ столітті» (2011); Мезенцева Н.І., Мороз І.М. «Інвестиційна діяльність в агропродовольчому виробництві України: регіональні аспекти» (2011); Дронова О.Л. «Фактори ризику техногенних надзвичайних ситуацій в Україні» (2011); Іщук С.І., Гладкий О.В. «Географія промислових комплексів» (2011); Олійник Я.Б., Мезенцев К.В., Смирнов І.Г. «Географія світового господарства (з основами економіки)» (2011); Олійник Я.Б., Смирнов І.Г. «Міжнародна логістика» (2011); Олійник Я.Б., Степаненко А.В. «Теоретичні основи розміщення продуктивних сил і регіональної економіки» (2011); Мезенцев К.В., Немець Л.М., Скриль І.А. «Туризм і рекреація в Харківській області: просторовий аналіз та соціальні пріоритети» (2012); Запотоцький С.П. «Регіональна конкурентоспроможність: суспільно-географічні засади формування» (2012); Гладкий О.В. «Менеджмент регіонального розвитку» (2013). В 2000 р. з ініціативи завідувача Я. Олійника при кафедрі створена науково-дослідна лабораторія з питань дослідження регіональних проблем економіки і політики у складі 11 осіб, яку нині очолює к.геогр.н. Л. Коковський.

У 2000–2005 рр. кафедра виконувала тему: «Суспільно-географічні основи регіонального природокористування» (науковий керівник проф. Я. Олійник), у 2006–2010 рр. співробітники працювали над суспільно-географічними основами дослідження регіональної екологічної безпеки (науковий керівник проф. Я. Олійник). З 2011 р. лабораторія бере участь у виконанні Комплексної наукової програми «Регіональні проблеми раціонального природокористування». Виконується держбюджетна тема «Суспільно-географічні основи дослідження трансформації системи природокористування в Україні». Викладачами кафедри підготовлено і подано ряд наукових записок до комісії з адміністративно-територіального устрою України, Міністерств екології та природних ресурсів, аграрної політики та продовольства, економічного розвитку та торгівлі, регіонального розвитку,

будівництва та житлово-комунального господарства. За участю кафедри створена спеціалізована вчена рада з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) географічних наук зі спеціальностей: економічна та соціальна географія, конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів, географічна картографія (заст. голови – проф. Я. Олійник).

При кафедрі здійснюється підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації через докторантуру і аспірантуру. На початку нинішнього століття докторантуру на кафедрі закінчили К. Мезенцев, В. Шишацький, О. Гладкий, С. Запотоцький (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), В. Джаман (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича), пройшли докторську підготовку Л. Немець і К. Немець (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна). Обговорені докторські дисертації Б. Яценка, О. Бейдика, І. Смирнова (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), В. Круля і П. Сухого (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича), М. Дністрянського (Львівський національний університет імені Івана Франка), Н. Коцан (Волинський національний університет імені Лесі Українки), М. Барановського (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя), А. Калька (Національний університет водного господарства та природокористування), О. Афанасьєва (Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара). З початку XXI століття на кафедрі обговорено 16 докторських і 65 кандидатських дисертацій. На кафедрі навчається 14 аспірантів денної та 9 заочної форм навчання. До наукової роботи кафедри постійно долучаються студенти. Вони беруть участь у Всеукраїнських конференціях та олімпіадах з географії. На кафедрі діє студентський науковий гурток. У 2002 р. кафедра була базовою з організації проведення літньої школи молодих вчених України з питань «Сучасні підходи до місцевого і регіонального розвитку» (Польща).

Колектив кафедри в останні роки бере участь в організації і проведенні Міжнародних науково-практичних конференцій.

На базі кафедри, починаючи з 1966 р., видається науковий збірник - спочатку під назвою «Економічна географія», а потім «Економічна і соціальна географія». Вже вийшло у світ 65 таких випусків. Відповідальними редакторами протягом 1966–1972 рр. був проф. О. Діброва, у 1972–1974 рр. - доц. С. Мохначук, 1975–1998 рр. – проф. М. Пістун, з 1998 р. – проф. С. Іщук.

Кафедра останні 20–25 років підтримує тісні зв'язки зі спорідненими кафедрами України, Інститутом географії НАН України, Московського і Санкт-Петербурзького університетів та ряду зарубіжних країн (США, Японії, Польщі, Угорщини, Німеччини, Чехії, Словаччини).

Колектив кафедри багаторазово відзначався дипломами, почесними грамотами та знаками. Професору В. Юрківському було присвоєне почесне звання «Заслужений працівник вищої школи» (1984), професору М. Пістуну – «Заслужений працівник народної освіти України» (1993), професору Я. Олійнику – «Заслужений діяч науки і техніки України» (2002), орден «За

заслуги» III ступеня (2009), професору С. Іщуку – «Заслужений діяч науки і техніки України» (2009). Професор К. Мезенцев нагороджений Почесною грамотою Міністерства туризму і культури України, доцент Н. Мезенцева – Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

Олійник Я. Б. Історія розвитку кафедри економічної та соціальної географії. Розкрито історію розвитку та становлення кафедри економічної та соціальної географії Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ключові слова: історія, кафедра економічної та соціальної географії, Київський університет імені Тараса Шевченка

Олейник Я. Б. История развития кафедры экономической и социальной географии. Раскрыто историю развития и становления кафедры экономической и социальной географии Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Ключевые слова: история, кафедра экономической и социальной географии, Киевский университет имени Тараса Шевченко.

Oliyntk Ya. B. The History of the Department of Economic and Social Geography. The history of the Department of Economic and Social Geography development and establishment in Taras Shevchenko National University of Kiev is disclosed.

Keywords: History, Department of Economic and Social Geography, Taras Shevchenko National University of Kiev.

Надійшла до редколегії 22.01.2013